

Bæredygtigt indkøb af plastemballage og engangsplastprodukter

Vejledning og inspiration til indkøbere

Oktober 2021

Denne vejledning er udarbejdet af en temagruppe om plastemballager og engangsplastprodukter under Forum for Bæredygtige Indkøb i 2019. Vejledningen er opdateret i september 2021. Temagruppen var bredt sammensat af deltagere fra leverandører og indkøbere fra både det offentlige og det private. Særlig tak til den lille arbejdsgruppe af udbudsansvarlige i Region Midt og Århus Kommune, der har leveret værdifuldt input.

Vejledningen henvender sig til indkøbere og udbudsansvarlige i både offentlige institutioner og private virksomheder, som ønsker at købe bæredygtige plastemballager og engangsplastprodukter. Vejledningen giver en række gode råd til, hvordan indkøbet kan tilrettelægges og prioriteres.

God læselyst

Eksempler på konkrete krav til plastemballager

Fælles nordiske kriterier for mere bæredygtig emballage i sundhedssektoren

De organisationer, der har ansvar for offentlige grønne indkøb i sundhedssektoren både på regionalt og nationalt niveau i de nordiske lande, er gået sammen om at udvikle Fælles Nordiske kriterier for mere Bæredygtig Emballage i Sundhedssektoren. De fælles nordiske kriterier bidrager til at reducere CO₂-udledningerne gennem reduktion af materialespild, design for genanvendelse samt brug af genanvendte eller bæredygtige ressourcer. Kriterierne indeholder et bibliotek af krav og dertil hørende dokumentationskrav, som kan anvendes direkte i udbudsprocesser, samt en vejledning i hvordan man kan arbejde med kravene i udbudsprocessen for at modne markedet. Kravene til emballage i sundhedssektoren er overordnet i overensstemmelse med generelle emballagekrav. Kravene tager dog også hensyn til forhold som f.eks. krav til sterile produkter.

Find inspiration i Københavns Kommunes grønne opslagsværk

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har truffet en række beslutninger om miljø- og klimakrav i Københavns Kommunes udbud og indkøb, som alle forvaltninger er forpligtet til at overholde, når de laver udbud og indkøb, herunder også krav til plastemballage. Resultatet er det grønne opslagsværk, som indeholder alle de miljø- og klimakrav, som Borgerrepræsentationen har besluttet skal være en del af udbudsmaterialet – enten i form af et kontraktvilkår, som mindstekrav i en kravspecifikation eller som et tildelingskriterium. Find opslagsværket på www.kk.dk/baeredygtigeindkoeb.

Introduktion

Vejledningens opbygning

Vejledningens opbygning og råd følger principperne i cirkulær økonomi og affaldshierarkiet: Du tager udgangspunkt i organisationens behov for de pågældende produkter og vurderer, om behovet kan opfyldes på en anden og bedre måde, som nedsætter forbruget af produkterne og øger muligheden for genbrug og genanvendelse.

Vejledningen har 3 afsnit:

1. Afklar behovet og overvej om produktet er

nødvendigt – kan du gentænke behovet, så plastemballagen eller engangsplastproduktet kan undværes eller forbruget reduceres?

2. Undersøg alternativer til produktet og kend

værdikæden – kan markedet levere bæredygtige alternativer til det ønskede produkt, og ved du hvilken bortskaffelse, der forudsættes?

3. Stil produktkrav, der øger muligheder for gen-

brug og genanvendelse – hvilke bæredygtighedskrav skal plastemballagen og engangsplastproduktet opfylde

for at øge mulighederne for genbrug og genanvendelse af materialerne?

Og 2 bilag:

1. Lovgivning – oversigt over kommende EU-mål for genanvendelsen af plastemballager, kommende EU-krav til engangsplastprodukter og eksempler på produkter, som er omfattet af reglerne, samt danske lovkrav.

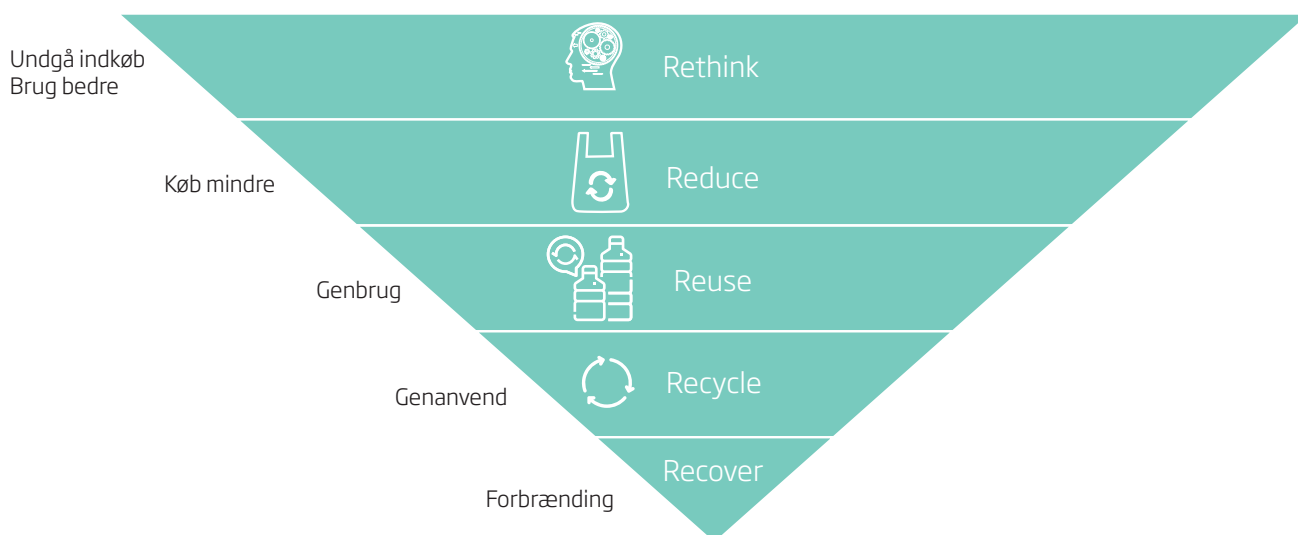
2. Hvis du vil vide mere – oversigt over mere viden og værktøjer, herunder Plastindustriens designguide for genbrug og genanvendelse af plastemballager. Desuden har Plastindustrien sammen med Århus Kommune udarbejdet et eksempel på hvordan vejledningens gode råd kan anvendes i praksis i indkøbssituationer. Hent den her: <https://www.aarhus.dk/media/55906/vejledning-plastvalg.ppsx>

Se også Rethink Plastic's dogmeregler for øget genanvendelse af plast fra fødevareremballager, som du finder her: <https://mst.dk/media/192146/rethink-plastic-dogmeregler-for-oeget-genanvendelse-af-plast-fra-foedevareemballager-puljen-for-design-af-plastemballager.pdf>

De 5 R'ere (Rethink, Reduce, Reuse, Recycle og Recover)

De 5 R'ere bygger på EU's affaldshierarki. Du bør prioritere oppefra og ned, hvis du ønsker at gøre indkøbet så bæredygtigt som muligt. Det mest bæredygtige er dermed helt at undgå indkøbet.

Denne tilgang understøtter samtidig den cirkulære økonomi, som handler om at holde materialer og produkter i det økonomiske kredsløb med den højeste mulige værdi længst muligt. Det betyder, at produkter skal bruges så ressourceeffektivt som muligt - igen og igen.

1. Afklar behovet og overvej om produktet er nødvendigt

Set i et miljø- og ressourceperspektiv opnår du den største gevinst ved helt at undgå forbruget eller reducere det til et minimum. Derfor er første skridt at afklare internt hvilket behov, der er for de plastemballager og engangspastprodukter, som du allerede køber eller overvejer at købe.

Du kan være med til at gentænke indkøbet af plastemballager og engangspastprodukter ved at undersøge om din organisations behov kan opfyldes på anden vis end gennem yderligere indkøb. Måske kan der ændres på procedurer og arbejdsgange, så forbruget undgås eller minimeres, og du derved både opnår en miljømæssig gevinst og sparer penge.

Her er det en god idé at se på, om organisationen bruger produkter, som fra 2021 er eller bliver omfattet af forbuddet for engangspastprodukter eller andre krav i EU's engangspastdirektiv. Forbuddet omfatter også engangspastprodukter af biobaseret og bionedbrydelig plast. I bilag 1 finder du en tidslinje, der giver et overblik over nuværende og kommende lovkrav, som du skal være opmærksom på, når du køber engangspastprodukter. Du kan læse mere om hvad biobaseret og bionedbrydelig plast er i bilag 2.

Her er et par gode råd til, hvordan du kan minimere forbruget af plastemballager og engangspastprodukter:

- Undgå indkøb af overflødige plastemballager og engangspastprodukter. Det kan f.eks. være, at mindre ændringer i arbejdsgange eller adfærd kan ændre behovet for produkterne. Det er ikke nødvendigvis en fordel blot at udskifte plasten til et andet materiale, da det også påvirker miljø og klima eller kan have en udfordring, når det bliver til affald.
- Reducer materialeforbruget mest muligt ved at vælge produkter, der kan genbruges. For produktgrupper, hvor genbrug ikke er muligt minimere vægt og omfang. Husk stadig at have mulighed for genanvendelse i fokus.
- Stil krav om, at leverandøren pakker produkterne ud og tage plastemballagen med tilbage. Du kan også kræve, at leverandøren dokumenterer, at emballagen håndteres på forsvarlig vis – helst til genbrug eller i det mindste til genanvendelse (hvis muligt).

Du kan få inspiration i Forums værktøjer og guides f.eks. den ansvarlige indkøber eller TCO værktøjer¹ og guides.

¹<https://ansvarligeindkob.dk/viden-og-vaerktoejer/vaerktoejer/#toggle-id-1>

2. Undersøg alternativer til produktet og kend værdikæden

Næste skridt er at undersøge, om der findes bæredygtige alternativer til de plastemballager og engangsplastprodukter, som du fortsat ønsker at købe. Da markedet for disse produkter er i rivende udvikling, er det en god idé at gå i dialog med dine leverandører og andre aktører om, hvilke produkter de kan tilbyde. For alternativer til de engangsprodukter, der bliver forbudte fra 3. juli 2021 (se bilag 1), kan fokus rettes mod genbrug, som er at foretrække frem for substitution til andre engangsprodukter i f.eks. pap. For engangsprodukter bør efterspørges, at de indeholder genanvendte materialer, og at de kan genanvendes efter endt brug. Stil gerne konkrete krav om f.eks. minimum 10-30% genanvendt materiale.

For at kunne stille de rette spørgsmål og krav til leverandørerne i forbindelse med et bæredygtigt indkøb kan det være nyttigt at kende værdikæden for plastprodukterne. Her er et par gode råd til, hvordan du kan undersøge, hvad der sker med produkterne efter brug:

- Undersøg om de brugte plastprodukter eller de alternative materialer kan udsorteres særskilt, hvilket er vigtigt, hvis de skal kunne genanvendes. De krav, du

stiller til udsortering bør hænge sammen med de affaldsordninger, som du leverer til, så plastmaterialerne rent faktisk bliver genanvendt.

- Find ud af hvilke ordninger din kommune har, hvis du er omfattet af kommunens affaldsordning.
- Find ud af om der foreligger sorteringsanvisninger fra modtageren af din virksomheds plastaffald, hvis du afsætter dit affald til en privat indsamler. Din kommune kan være behjælpelig med klassificering af plastaffaldet.
- Afsøg muligheden for at få penge for dit plastaffald. Kan din organisation udsortere plast i rene fraktioner, er der ofte mulighed for at sælge dit affald til genanvendelse eller komme gratis af med det.

I Danmark ender mange plastemballager og engangsplastprodukter efter brug i et affaldsforbrændingsanlæg, men Danmark og EU har målsætninger og initiativer, der skal sikre større udsortering af plast til genanvendelse.

Værdikæde for plastprodukter

Her ser du de led, der typisk er i en værdikæde for plastprodukter fra produktion til genanvendelse. Brug dit netværk til at hjælpe dig med at identificere de centrale aktører og leverandører i de led af kæden, som du med fordel kan gå i dialog med.

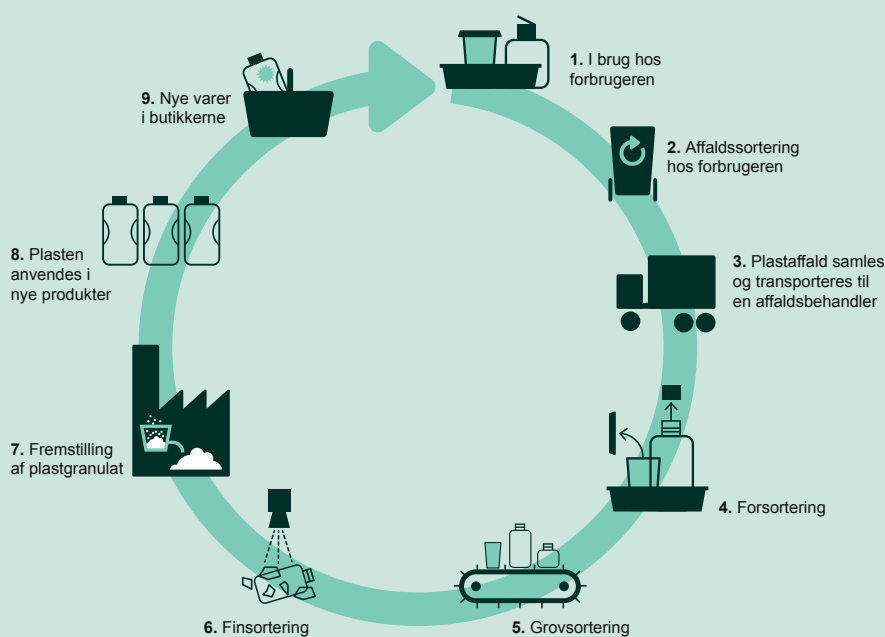

Illustration: Miljøstyrelsen

3. Stil produktkrav, der øger muligheden for genbrug og genanvendelse

Engangsplastprodukter bruges typisk ikke igen. Du anbefales derfor så vidt muligt at købe produkter, der kan bruges flere gange, som alternativ til engangsplastprodukter. Det gælder også for plastemballager, der kan genbruges flere gange eller andre emballagematerialer, som kan genanvendes, når de ender som affald.

Mange plasttyper kan dog heldigvis genanvendes, hvis plasten ikke er sammensat af flere forskellige plasttyper eller materialer. Her er et par gode råd til, hvordan du kan stille krav til plastemballager og engangsplastprodukter:

- Køb plastprodukter, som er omfattet af ordninger, hvor leverandøren tager plastprodukterne retur til genbrug eller genanvendelse.
- Stil krav om, at genanvendelsesmuligheder og plasttype er angivet på produktet, f.eks. hvordan det udsorteres til genanvendelse.
- Køb plastprodukter af kun én polymer som f.eks. produkter af 100 % PE – det øger mulighederne for genanvendelse.
- Stil krav om at biobaseret plast er fremstillet, så det ikke belaster naturen og biodiversitet ved at få dokumentation på, hvor det kommer fra og gerne ved en uafhængig certificering.
- Køb plastemballager af PET, PE (HDPE og LDPE) eller PP, hvis de skal sorteres med husholdningsaffaldet til genanvendelse. Andre plasttyper kan også genanvendes, hvis de sorteres fra i større mængder. Du kan se symbolerne på nogle af de syv forskellige plasttyper herunder.

- Stil krav om, at plastemballager og engangsplastprodukter er fremstillet ved brug af helt eller delvist genanvendte plastmaterialer, f.eks. 10% genanvendt rPET (recycled polyethylenterephthalat) og hvis muligt gerne mere. rPET bør dog kun anvendes til fødevareremballager.
- Køb så vidt muligt miljømærkede plastemballager og engangsplastprodukter (f.eks. Svanemærket² eller tilsvarende).
- Stil krav om, at etiketter og lim ikke forringer genanvendelsen, f.eks. etiketter i folie, plast eller papir med lim, der nemt kan fjernes. Du kan evt. orientere dig om anvisninger fra modtageren af dit plastaffald. I Svanemærket og EU-Blomsten er der f.eks. konkrete kriterier for etiketter – se f.eks. krav 026 om rengøringsmidler her: <https://www.ecolabel.dk/-/criteriadoc/4368>. Se også designguide fra Plastindustrien og fra Rethink Plastic.
- Undgå så vidt muligt plastikemballager og -produkter indeholdende PVC, laminater eller kompositter. Efterspørg emballager og produkter, som let kan adskilles efter endt brug da dette øger sandsynligheden for at de kan genanvendes.
- Stil krav om, at plastemballager og engangsplastprodukter ikke må indeholde stoffer, som findes på EU's kandidatliste³ over uønskede stoffer. Se f.eks. på emballagen om der gives anbefaling til, hvordan den skal håndteres for genanvendelse. Plastemballager til fødevarer og kosmetisk produkter skal i forvejen overholde lovgivning på området.

 PET: Polyethylen terephthalate	 HDPE (også benævnt PE-HD): High density polyethylen
 LDPE (også benævnt PE-LD): Low density polyethylen	 PP: Polypropylen

² Produkter mærket med Svanen eller Blomsten belaster samlet set miljøet mindre gennem f.eks. færre kemikalier og tungmetaller.

³ <https://mst.dk/kemi/kemikalier/reach-og-clp/faa-overblik-over-reach/kandidatlistestoffer-og-informationspligter/>

Bilag 1. Lovgivning

EU's plaststrategi

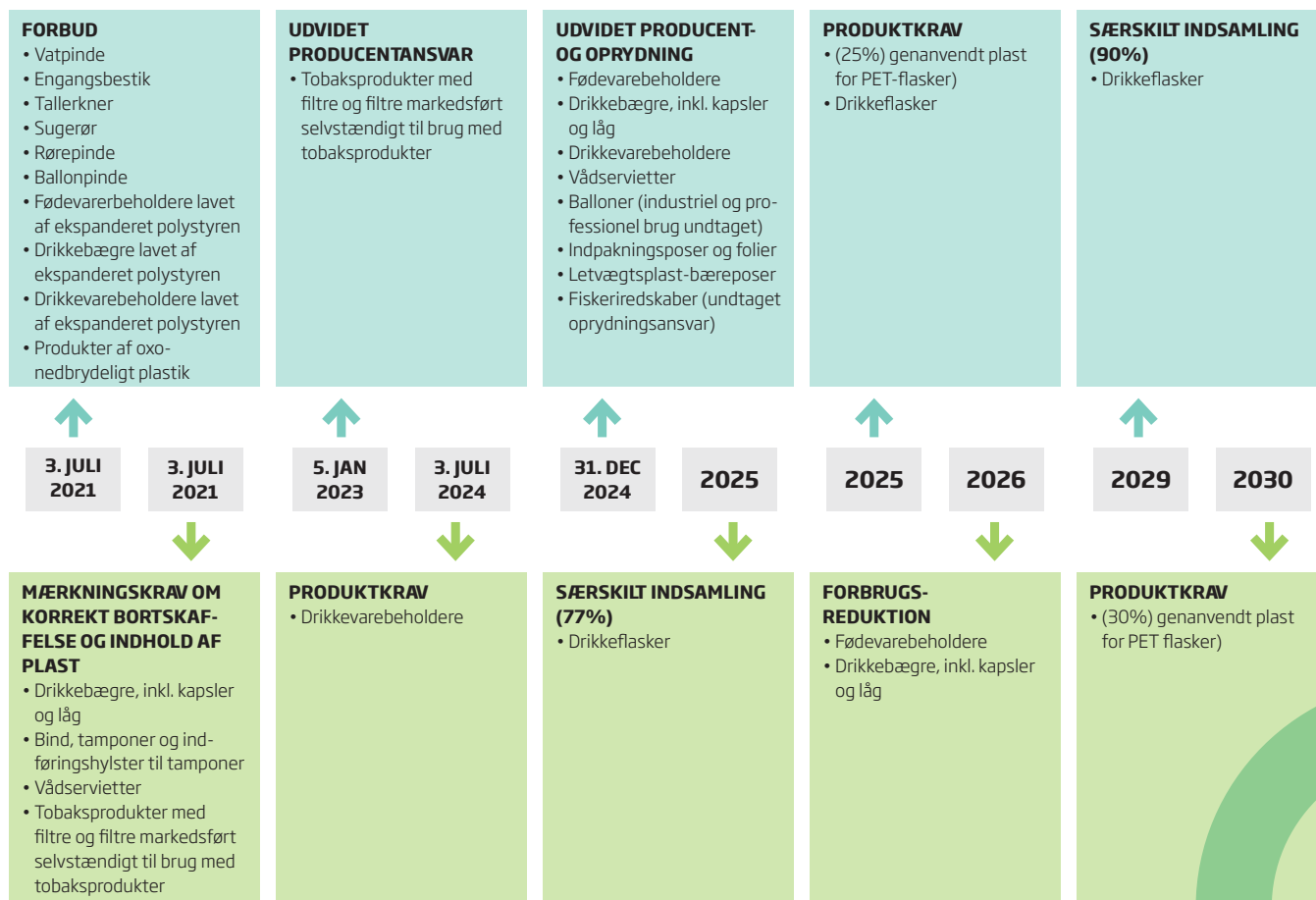
EU's plaststrategi⁴ har fokus på reduktion af miljøpåvirkningen fra plastaffald og hvordan vi bliver bedre til at genanvende plastaffald gennem et velfungerende marked. For eksempel skal alle plastemballager i 2030 designes, så de kan genbruges eller let kan genanvendes og mindst 50% af alt plastaffald skal genanvendes.

Engangsplastdirektivet

EU har vedtaget et direktiv⁵ om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning. Formålet med direktivet er at begrænse mængden af plastaffald, der havner i hav og natur, og udgangspunktet for direktivet er en optælling af plastaffald på en række europæiske strande. Direktivet, der er trådt i kraft, indeholder bl.a. et forbud mod en række engangsplastprodukter i 2021, som også omfatter engangsplastprodukter af bioplast. Direktivets krav til de forskellige engangsplastprodukter samt frister for overholdelse kan ses i nedenstående oversigt.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj>

 <p>Engangsservice</p> <p>Engangsbestik (af plast) EU forbud 3. jul. 2021</p> <p>Tallerkener EU forbud 3. jul. 2021</p> <p>Sugerør EU forbud 3. jul. 2021</p> <p>Rørepinde EU forbud 3. jul. 2021</p>	 <p>Plastkopper</p> <p>Drikkebægre inkl. kapsler og låg Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p> <p>Mærkning fra 3. juli 2021</p> <p>Forbrugsreduktion i 2026</p>	 <p>Madbeholdere</p> <p>Fødevarebeholdere Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p> <p>Forbrugsreduktion i 2026</p>	 <p>Vatpinde</p> <p>Vatpinde (med plastpinde) EU forbud 3. jul. 2021</p>
 <p>Indpkningsposer og folie</p> <p>Indpkningsposer og folier Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p>	 <p>Hygiejnebind, tamponer og vådservietter</p> <p>Bind Mærkningskrav 3. jul. 2021</p> <p>Tamponer og indføringshylstre til tamponer Mærkningskrav 3. jul. 2021</p> <p>Vådservietter Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p>	 <p>Cigaretfiltere</p> <p>Tobaksprodukter med filtre Mærkningskrav 3. jul. 2021 Udvidet Producentansvar 5. jan. 2023</p> <p>Filtere til tobaksprodukter (selvstændigt markedsført) Mærkningskrav 3. jul. 2021 Udvidet Producentansvar 5. jan. 2023</p>	 <p>Plastposer</p> <p>Letvægtsplastbæreposer Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p>
 <p>Væskebeholdere</p> <p>Drikkeflasker Produktkrav genvendt plast 25% i 2025 og 30% i 2030. Særskilt indsamling 77% i 2025 og 90 % i 2029</p> <p>Drikkevarebeholdere Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p>	 <p>Fiskeriredskaber</p> <p>Fiskeriredskaber Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p>	 <p>Balloner og ballonpinde</p> <p>Balloner (industriel og professionel brug undtaget) Udvidet Producentansvar 31. dec. 2024</p> <p>Ballonpinde EU forbud 3. jul. 2021</p>	<p>Produkter af ekspanderet polystyren (EPS) Ekspanderet polystyren er et opskummet plastmateriale, som bla. bruges til engangsemballage ift. isolering og beskyttelse af fødevarer.</p> <p>Fødevarebeholder af ekspanderet polystyren EU forbud 3. jul. 2021</p> <p>Drikkebægre af ekspanderet polystyren EU forbud 3. jul. 2021</p> <p>Drikkevarebeholder af ekspanderet polystyren EU forbud 3. jul. 2021</p>
<p>Oxo-nedbrydeligt plast Oxo-nedbrydeligt plast er plast tilsat små mængder metalsalte. Når den iltes fremmes nedbrydning af platen i naturen. Platen forsvinder dog ikke, men bliver til mikro-plast. Derfor kan oxo-nedbrydelig plast ikke kaldes bionedbrydelig. EU forbud 3. jul. 2021</p>			

Affaldsrammedirektiv og emballagedirektivet

Plastemballage er omfattet af EU's affaldsrammedirektiv⁶ samt emballagedirektivet⁷. EU har den 4. juli 2018 revideret begge direktiver og øget fokus på bl.a. genanvendelse, mindre deponi og udvidet producentansvar. Den nye ordlyd i de to direktiver skal være implementeret i medlemslandene senest den 5. juli 2020.

Ifølge affaldsrammedirektivet skal plastemballage bortskaffes efter EU's affaldshierarki. Direktivet opstiller også mål for genanvendelsen af plastaffald fra husholdninger.

For at fremme den cirkulære økonomi omfatter emballagedirektivet ambitiøse mål og krav til forebyggelse, genbrug og indsamling af emballageaffald til genanvendelse. F.eks. er der krav om at reducere både vægt og volumen af emballagen mest muligt, reducere indholdet af farlige kemikalier samt at emballagen skal designes til genbrug og/eller genanvendelse.

Målene for genanvendelse af plastemballage blev skærpet i 2018 med krav om udvidet producentansvar. Det betyder, at plastemballageproducenter fra 31. december 2024 skal tage ansvar for egne plastemballage efter endt brug. I tabellen herunder kan du se genanvendelsesmål og tidsfrister.

Genanvendelsesmål	2025	2030
Affaldsrammedirektiv	55%	60%
Emballagedirektiv, al emballage	65%	70%
Emballagedirektiv, plastemballage	50%	55%

Dansk lovgivning

Regeringens handlingsplan "Plastik uden spild" fra 2018⁸ samt den politiske aftale om samarbejde om plastik⁹ sætter ligesom EU's strategi fokus på at mindske mængden af ikke genbrugt og ikke genanvendt plast. Plastforbruget i Danmark skal være mere cirkulært, hvor plastprodukterne designes til genbrug og genanvendelse, og de skal være fri for skadelig kemi.

Plastikhandlingsplanen og den politiske enighed indeholder en lang række initiativer. Et af de centrale initiativer er oprettelse af et nationalt plastikcenter i regi af Miljøstyrelsen, som samlingspunktet for den danske plastindsats. Du kan finde det Nationale Plastikcenter på Plastikviden.dk.

Fra 1. januar 2021 er der indført en minimumspris på alle typer af bæreposer på 4 kr.¹⁰ Endvidere er der indført forbud mod de helt tynde plastikbæreposer. Det skal være med til at nedbringe forbruget af bæreposer og opfordre til mere genbrug.

Med Klimaplanen¹¹ for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi er der sat ambitiøse mål for udsortering af 80 % dansk plast fra forbrændingen i 2030. Dette skal bl.a. ske gennem bedre sortering til genanvendelse, men også via mere bæredygtige indkøb. Klimaplanen fastsætter endvidere mål om 50 % reduktion af visse take-away-emballager af plastik i 2026.

Mere information om lovgivning, regler og krav i forbindelse med plastprodukter kan finde her:

- **EU-repræsentationen i Danmark:** https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/single-use-plastics_da og https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling_da
- **Miljøministeriet:** <https://fvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/overfloedig-engangsplastik-bliver-forbudt-i-hele-eu/> og <https://plastikviden.dk/lovgivning/>

Affaldsbekendtgørelsen¹² indeholder de vigtigste regler om kommuners og privates indsamling og håndtering af affald som blandt andet affaldshierarkiet og affaldsordninger. Bekendtgørelsen stiller f.eks. krav om, at virksomheder der producerer affald skal kildesortere deres affald jf. § 49. Bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v.¹³ indeholder regler og krav til bl.a. håndtering af kildesorteret erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse og indsamlingsvirksomheder, der modtager kildesorteret erhvervsaffald. Indsamlingsvirksomheder må indsamle ting til genbrug, der ikke er affald, samt affald, der ikke er underlagt kommunalt ansvar, dvs. genanvendeligt erhvervsaffald, herunder genanvendeligt farligt erhvervsaffald, og - efter aftale med producenten eller importøren - det affald, der må håndteres af private tilbagetagningsordninger.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02008L0098-20180705>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:01994L0062-20180704>

⁸ https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Miljoe/Plastikhandlingsplan/Regeringens_plastikhandlingsplan_web_FINAL.pdf

⁹ <https://fvm.dk/nyheder/nyhed/nyhed/bred-enighed-om-samarbejde-paa-plastik-omraadet-1/>

¹⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/61>

¹¹ <https://www.regeringen.dk/media/9591/aftaletekst.pdf>

¹² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/2159>

¹³ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=205999>

Bilag 2.

Hvis du vil vide mere

Plastindustriens designguide for plastemballager

For at komme i mål med øget genanvendelse og bl.a. leve op til det udvidede producentansvar, har Plastindustrien i et bredt samarbejde med øvrige interessenter udviklet en designguide for genbrug og genanvendelse af plast-

emballager som kan bruges til dialog mellem producenter, påfyldere af emballage og indkøbere. Hent den her: <https://plast.dk/wp-content/uploads/2019/12/Designguide-Genbrug-og-genanvendelse-af-plastemballager-til-de-private-forbrugere-online-version.pdf>

Beslutningstrappe

1

Bestem formålet med emballagen i forhold til produktet, der skal emballeres

- ▶ Er der særlig lovgivning, som skal overholdes for produktet - skal emballagen f.eks. i kontakt med fødevarer eller overholde krav til miljømærker?
- ▶ Er der særlige krav til egenskaber for emballagen - skal den f.eks. forlænge produktets holdbarhed, barriereegenskaber eller andet?

I beslutningstrappen samles de spørgsmål og overvejelser, der skal tages stilling til, når du skal designe plastemballage til genanvendelse.

2

Vurder genanvendelsesmulighederne i forhold til emballagens funktion

Se uddybning i afsnit om det cirkulære og det spirale genanvendelsesprincip på side 28-29.

- ▶ Design til et separat indsamlingssystem til genanvendelse
- ▶ Design til cirkulær genanvendelse, som lander i husholdningsaffaldet
- ▶ Design til spiral genanvendelse, som lander i husholdningsaffaldet

3

Forhold jer til principperne bag design til genanvendelse.

Se uddybning om principper bag design til genanvendelse af emballage på side 29.

- ▶ Man skal rydde op efter sig selv
- ▶ Holistisk design
- ▶ Tænk på andre
- ▶ Frihed til innovation
- ▶ Helhedssyn på genanvendelse

4

Materialevurdering baseret på eksisterende lovgivningskrav og dansk affaldsindsamling og -sortering i år 2019

PP og PE kan:

- ▶ Genanvendes cirkulært fra non-food til non-food fra husholdningsaffaldet
- ▶ Genanvendes spiralt fra food og non-food til non-food fra husholdningsaffaldet
- ▶ Genanvendes i et helt lukket systeme fra food til food, hvis det ikke har været hos forbrugerne

PET kan:

- ▶ Genanvendes cirkulært fra food til food fra husholdningsaffaldet, hvis 5 % grænsen ikke overskrides (se uddybende tekst side 30)
- ▶ Genanvendes cirkulært fra food til food i lukkede systemer
- ▶ Genanvendes cirkulært fra non-food til non-food i et lukket system
- ▶ Genanvendes cirkulært fra non-food til non-food i en separat non-food strøm, hvis det bliver i en separat affaldsstrøm som bliver prioriteret i husholdningsaffaldet fremadrettet

EPS kan:

- ▶ Genanvendes cirkulært fra non-food til non-food, hvis det indsamles separat - eksempelvis i de eksisterende indsamlingsordninger for EPS på genbrugspladserne
- ▶ Genanvendes spiralt fra food til non-food, hvis det indsamles separat - eksempelvis i de eksisterende indsamlingsordninger på genbrugspladserne

Rethink Plastic's dogmeregler for plastemballager

Rethink Plastic er et projektkonsortium på tværs af værdikæden, som i 2018 udarbejdede Dogmeregler for øget genanvendelse af plast fra fødevareremballager. Hent dem her: https://mst.dk/media/192146/rethink-plastic-dogmeregler-for-oeget-genanvendelse-af-plast-fra-foedevareremballager_puljen-for-design-af-plastemballage.pdf

Andre kilder til information om plast

Andre gode kilder til information om plast er regeringens plastikhandlingsplan (<https://mim.dk/miljoe/plastikhandlingsplan/>), Det nationale Plastikcenter (<https://plastikviden.dk>) i regi af Miljøstyrelsen, samt Miljøstyrelsens informationservice (<https://mst.dk/service/borgerindgang/plastik>).

Bioplast

Bioplast dækker over flere plastiktyper, der kan opdeles i: Biobaseret og ikke-bionedbrydelig; Biobaseret og bionedbrydelig; og Fossil-baseret og bionedbrydelig. Noget biobaseret plastik er identisk med det fossilbaserede, hvor eneste forskel er at den biobaserede plastik er produceret fra majs eller sukkerrør. Disse er ikke nedbrydelige og kan genavendes på lige fod med den fossile plastik. Bionedbrydeligt plastik genavendes typisk ikke.

Det er en fordel, at biobaseret plastik stammer fra fornybare ressourcer, men det er svært at sige noget entydigt om den samlede miljøpåvirkning, da produktionen ofte er mere energikrævende end produktionen af fossilbaseret plastik og råvarerne potentielt kan fortrænge produktion af fødevarer eller medføre etablering af nye landbrugsarealer.

Bionedbrydelig plastik kan kun forventes at blive nedbrudt under de forhold, som det er designet til at nedbrydes under. Derfor skal bionedbrydeligt plastik ofte håndteres på industrielle komposteringsanlæg for at kunne nedbrydes. Du kan læse mere om bioplastik på Plastikviden.dk.

Cirkulær Økonomi

Cirkulær økonomi handler om at holde materialer og produkter i det økonomiske kredsløb med den højeste mulige værdi, så lang tid som muligt - i modsætning til en lineær værdikæde, som starter med udvinding af ressourcer, der ender som affald.

På Miljøstyrelsens hjemmeside kan du læse mere om hvad cirkulær økonomi er, og hvordan vi arbejder med det i Danmark. Du finder siden her: <https://mst.dk/affald-jord/affald/cirkulaer-oekonomi-og-ressourceeffektivitet/>

Inspiration til markedsdialog

Forum for Bæredygtige Indkøb har udarbejdet inspirationsmateriale om markedsdialog. Materialet kan findes på

Forums hjemmeside her: <https://ansvarligeindkob.dk/viden-og-vaerktoejer/vaerktoejer/#toggle-id-1> og <https://ansvarligeindkob.dk/viden-og-vaerktoejer/vaerktoejer/#toggle-id-8>

Det danske pantsystem

Dansk Retursystem driver det danske pantsystem, hvor engangsemballager af plast, aluminium og glas bliver indsamlet og sendt til genanvendelse på højeste niveau. Hvis du vælger at købe f.eks. kildevand i plastflasker til brug for møder, så sikrer Dansk Retursystem, at flaskerne bliver genanvendt til at producere nye plastflasker til drikkevarer.

Dansk Retursystem er i tæt dialog med de væsentlige interessenter, bl.a. gennem krav til de anlæg, der modtager og forarbejder de indsamlede dåser og flasker. Der er frit emballagevalg i Danmark, men Dansk Retursystem tilbyder råd og vejledning om, hvordan emballagen bedst muligt designes til genanvendelse. Det gøres bl.a. gennem den designmanual, som gennem flere år har været tilgængelig på Dansk Retursystems hjemmeside og løbende bliver opdateret: <https://www.danskretursystem.dk/importer-producent-mellemhandler/om-engangsemballage/>. En gebyrstruktur er desuden med til at sikre, at enhver emballage i pantsystemet bærer sin egen omkostning.

Miljømærker

Der er udviklet Svanemærkekriterier for engangsservice i alternative materialer til plast. Læs mere her: <https://www.ecolabel.dk/da/produkter/husholdning-og-lys/engangs-service>

Problematiske stoffer

Leverandører har pligt til at informere deres kunder, hvis deres produkter indeholder problematiske kemiske stoffer, som er på den såkaldte kandidatliste. Kandidatlisten er en liste over kemiske stoffer, som er hormonforstyrrende, kræftfremkaldende, skadelige for forplantningen eller svært nedbrydelige. EU's Kemikalieagentur (ECHA) opdaterer løbende listen, som du kan finde på siden her: <https://echa.europa.eu/da/candidate-list-table>

Du kan læse mere om listen på Miljøstyrelsens hjemmeside her: <https://mst.dk/kemi/kemikalier/reach-og-clp/faa-overblik-over-reach/kandidatlistestoffer-og-informationspligter/> og her <https://mst.dk/kemi/kemikalier/reach-og-clp/faa-overblik-over-reach/er-der-kandidatlistestoffer-i-dine-artikler/har-du-modtaget-de-rigtige-oplysninger/plast/>.

Hvad er Forum for Bæredygtige Indkøb?

Forum er et initiativ under Miljøministeriet som arbejder for at fremme miljøbevidste og ansvarlige indkøb i både offentlige og private virksomheder gennem netværk og videndeling.

Forum indsamler og formidler viden, værktøjer og best practice cases via Forums hjemmeside, nyhedsbrev, konferencer og temagrupper, som f.eks. temagruppen om plastemballager og engangsplastprodukter. Læs mere om temagruppens arbejde her: <https://ansvarligeindkob.dk/aktiviteter/temagrupper/>

Hvem er med i netværket?

Forum er et netværkssamarbejde mellem organisationer på tværs af brancher og sektorer. Forum er åbent for alle med interesse for bæredygtige indkøb. Medlemskab er gratis, uforpligtende og personligt.

Hvordan kommer jeg med i netværket?

Du tilmelder dig gratis via <https://ansvarligeindkob.dk/saadan-bliver-du-medlem/>

Styregruppen for Forum for Bæredygtige Indkøb

